

Ole Christian Erikstad

Kvartalsvis investeringsstatistikk for detaljhandelen

Notater

Innhold

1 Innledning	2
1.1 Notatets formål	2
1.2 Bakgrunn	2
2 Produksjonsopplegg.....	3
2.1 Omfang og populasjon	3
2.2 Utvalg	3
2.2.1 Antall bedrifter i utvalget	3
2.2.2 Stratifisering	3
2.2.3 Utvalgstrekking og rulling	3
2.3 Skjemaundersøkelsen	4
2.3.1 Innsamling og frister	4
2.3.2 Definisjon av investeringer	4
2.3.3 Antatte og utførte investeringer	5
2.4 Bruk av registerinformasjon	5
2.5 Bearbeiding og revisjon	6
3 Beregningsmetode	7
3.1 Noen sentrale begrep	7
3.2 Estimering av identiske bedrifter	7
3.3 Beregning av tilgangsbedrifter	8
3.3.1 Antall tilgangsbedrifter som overlever det første driftsåret	8
3.3.2 Tilgangsbedrifter versus identiske bedrifter	9
3.3.3 Modell for beregning av tilgangsbedrifter	10
3.4 De endelige kvartalstallene	12
3.5 Utregning av indekser ved bruk av kjeding	12
4 Feilkilder og usikkerhet.....	13
4.1 Usikkerhetsberegning for identiske bedrifter	13
4.1.1 Konfidensintervall	13
4.1.2 Variasjonskoeffisient	13
4.2 Usikkerhet knyttet til beregning av tilgangsbedrifter	14
4.3 Andre kilder til usikkerhet	14
5 Resultater	16
5.1 Investeringer i detaljhandelen	16
5.1.1 Utførte investeringer i alt	16
5.1.2 Utførte investeringer etter type driftsmiddel	18
5.1.3 Konfidensintervall	19
5.1.4 Utførte og antatte investeringer	21
5.2 Sammenlikning mot andre statistikker	23
5.2.1 Kvartalstall	23
5.2.2 Årstall	24
Begrepsforklaringer	25
Referanser	28
Vedlegg A: Eksempel på skjema som brukes i datainnsamlingen.....	29

1 Innledning

1.1 Notatets formål

Statistisk sentralbyrå har siden mars 2009 publisert en kvartalsvis investeringsstatistikk for detaljhandelen, med tall helt tilbake til første kvartal 2005. Investeringsstatistikken publiseres i form av en indeks og beskriver utviklingen for antatte og utførte investeringer i detaljhandelen, unntatt motorvogner og drivstoff til motorvogner. Notatets formål er å dokumentere produksjonsrutinene både med hensyn til datainnsamling og beregning, samt presentere resultater med kommentarer.

1.2 Bakgrunn

En kvartalsvis investeringsstatistikk for detaljhandelen er etterspurt av Seksjon for nasjonalregnskap, som ønsker å bruke denne i forbindelse med produksjon av Kvartalsvis nasjonalregnskap¹ (KNR). Per i dag bruker KNR antall kvadratmeter igangsatt bruksareal i varehandelen fra Byggearealstatistikken² som en indikator til å beregne investeringene i varehandelen. Til sammenlikning har Statistisk sentralbyrå (SSB) laget en kvartalsvis investeringsstatistikk for industri, bergverksdrift og kraftforsyning³ i over 30 år, også denne en viktig input til KNR. En kvartalsvis investeringsstatistikk for detaljhandelen vil også være nyttig for finans- og analysemiljø, bransjeorganisasjoner og andre aktører innen varehandelen.

Tall fra Strukturstatistikken for varehandel⁴ viser at i 2007 var brutto investeringsnivå på 12 milliarder kroner for varehandelssektoren. Av dette utgjorde detaljhandelen nesten 43 prosent. Ser vi på netto investeringsnivå, det vil si kun anskaffelser, utgjorde dette henholdsvis 17,6 og 7,4 milliarder kroner i 2007.

I likhet med industriinvesteringene er også varehandelsinvesteringene konjunkturfølsomme. Dette betyr at det er viktig å følge investeringsnivået fortløpende gjennom at det samles og publiseres tall for både utførte og antatte investeringer.

¹ <http://www.ssb.no/knr>

² <http://www.ssb.no/byggeareal/>

³ <http://www.ssb.no/kis>

⁴ <http://www.ssb.no/stvareh/>

2 Produksjonsopplegg

2.1 Omfang og populasjon

Investeringssstatistikken for detaljhandelen omfatter næringsområdet *Detaljhandel, unntatt med motorvogner og drivstoff til motorvogner*, i henhold til Standard for næringsgruppering (SN 2007: 47.1-9 unntatt 47.3). Statistikken blir publisert som en samlet indeks for næringene 47.1-47.2 og 47.4-47.9 og populasjonen omfatter alle aktive bedrifter innenfor næringsområdet.

2.2 Utvalg

2.2.1 Antall bedrifter i utvalget

Utvalget består av et panel med om lag 2 800 bedrifter. I tillegg innhentes data fra ca. 7 500 butikker direkte fra 96 ulike kjedekontorer. Investeringer som leveres fra kjedekontorene representerer en fulltelling for hver enkelt kjede. Totalt gir dette et utvalg på 10 300 bedrifter. Disse utgjør i overkant av en tredjedel av totalt antall bedrifter i populasjonen og dekker om lag 60 prosent av omsetningen til alle detaljhandelsbedriftene. Både utvalgsprosenten og dekningsgraden varierer mellom de ulike næringshovedgruppene.

2.2.2 Stratifisering

Utvalget stratifiseres ut i fra femsiffer næringskode og tre ulike sysselsettingsgrupper. Dersom bedriften har 1-4 ansatte blir den lagt i sysselsettingsgruppe 1, 5-14 ansatte gir sysselsettingsgruppe 2, mens 15 ansatte eller flere gir sysselsettingsgruppe 3. I tillegg blir kjedebedriftene lagt i egne fulltellingsstrata.

2.2.3 Utvalgstrekking og rulling

Investeringssstatistikken benytter det samme utvalget som det som trekkes for den månedlige detaljomsetningsindeksen⁵. Forskjellen er at det er færre kjedekontor som leverer tall til investeringssstatistikken i forhold til detaljomsetningsindeksen. Grunnen er at noen av de kjedekontorene som leverer omsetningstall til detaljomsetningsindeksen ikke sitter med tilsvarende investeringstall. Dette gjelder 41 av de 137 kjedene som i dag leverer omsetningstall til detaljomsetningsindeksen og utgjør ca. 3 700 bedrifter.

⁵ <http://www.ssb.no/doi>

Detaljomsetningsindeksen rullerer utvalget i oktober hvert år. For den kvartalsvise investeringsstatistikken betyr dette at tredje kvartal brukes som rulleringskvartal. Som trekkegrunnlag brukes andre termin i den terminvise omsetningsstatistikken for varehandel⁶. Bedrifter som har vært med i utvalget i fire år rulleres ut dersom de ikke tilhører et fulltellingsstratum eller utgjør en vesentlig andel av omsetningen i sitt stratum.

2.3 Skjemaundersøkelsen

2.3.1 Innsamling og frister

Data innhentes ved hjelp av postalt skjema, skjema via internett eller innsending av regnark via e-post. Skjema sendes ut sammen med den månedlige detaljomsetningsindeksen i slutten av den påfølgende måneden etter kvartalets utløp.⁷ Frist for innsending fra oppgavegiverne er den tolvt i månedene mai, august, november og februar.

2.3.2 Definisjon av investeringer

Med investeringer menes anskaffelser av nye driftsmidler med levetid på mer enn ett år. Dette betyr at investeringer i brukt utstyr ikke er inkludert. Total rehabilitering regnes som investering. Det samme gjelder for leasingfinansierte investeringer. Maskiner, inventar, biler og andre transportmidler regnes som investert det kvartalet utstyret er mottatt, selv om det ikke er betalt eller aktivert i regnskapet. For byggearbeider satt i gang før kvartalets utgang, er det bare de kostnader som referer seg til det gjeldende kvartalet som er inkludert. Merverdiavgift regnes som netto, det vil si at merverdi som bedrifter får refundert ikke er med. Ikke refundert merverdiavgift er derimot inkludert. Investeringene deles inn i tre undergrupper, etter type driftsmiddel:

- *Maskiner og inventar* omfatter for eksempel datautstyr, kassaapparater, rengjøringsutstyr, stemplingsur, alarmanlegg, video, TV, møbler, deler inkludert montasje, samt redskap og verktøy som skal benyttes gjennom flere år.
- *Biler og andre transportmidler* omfatter biler, tilhengere og andre transportmidler.
- *Nybygg og rehabilitering* omfatter nybygg og total rehabilitering av butikk-, lager- og kontorbygg, produksjonsanlegg og velferdsanlegg.

⁶ <http://www.ssb.no/vroms>

⁷ Vedlegg A viser et eksempel på skjema for den kvartalsvise investeringsstatistikken

2.3.3 Antatte og utførte investeringer

For hver av de tre typer investeringer spørres det både om utførte og antatte investeringer. Dette er beskrevet i tabell 2-1 under, der k er statistikkvartalet og T er året. *Utførte kvartal k* er bedriftens utførte investeringer i det aktuelle statistikkvartalet, mens *antatte kvartal k+1* er hva bedriften selv antar vil bli investert i neste kvartal.

Til slutt spørres det om bedriftens investeringer i noen av de påfølgende kvartalene. Tabell 2-1 viser at det varierer fra kvartal til kvartal hvorvidt det spørres om antatte investeringer ut året eller antatte investeringer for neste år.

Tabell 2-1: Utførte og antatte investeringer

k	Frist for oppgavegivere	Utførte kvartal k	Antatte kvartal $k+1$	Antatte etter kvartal $k+1$
1	12. mai	1. jan – 31. mar (T)	1. apr – 30. jun (T)	1. jul – 31. des (T)
2	12. aug	1. apr – 30. jun (T)	1. jul – 30. sep (T)	1. okt – 31. des (T)
3	12. nov	1. jul – 30. sep (T)	1. okt – 31. des (T)	1. jan – 31. des (T+1)
4	12. feb	1. okt – 31. des (T)	1. jan – 31. mar (T+1)	1. apr – 31. des (T+1)

2.4 Bruk av registerinformasjon

I forbindelse med produksjonen av den kvartalsvise investeringsstatistikken benyttes følgende registerinformasjon:

- Situasjonsfiler fra bedrifts- og foretaksregisteret (BoF) til Statistisk sentralbyrå**

En oppdatert situasjonsfil for detaljhandelen brukes til trekking av utvalget, samt oppdatering av populasjonen i forbindelse med rulling og publisering. Sysselsettingsstall benyttes som grunnlag for stratifisering av utvalget.

- Omsetningstall fra Skattedirektoratets oppgaveregister**

Skattedirektoratets oppgaveregister er kilde for den terminvise omsetningsstatistikken for varehandel, som brukes til å blåse opp innsamlede investeringstall fra utvalget til totaltall for populasjonen.⁸ Tallene oppdateres hvert år i forbindelse med rulling av utvalget.

⁸ Dette er nærmere beskrevet i kapittel 3.2

2.5 Bearbeiding og revisjon

De fleste skjemaene blir lest optisk. Skjema som har kommet inn via faks, skjema som er fylt ut med grønn/rød penn eller har andre skader, samt etternølere, blir lagt inn manuelt. Data fra kjedene samles inn via e-post, i Excel, og leses inn som flatfiler i SAS.

Det er lagt inn matematiske og logiske kontroller i dataregistreringsrutinen. Utførte investeringer kontrolleres mot hva den enkelte bedrift i forrige kvartal antok ville bli investert i inneværende kvartal. I tillegg blir det kontrollert for hvorvidt det er et rimelig samsvar mellom utførte investeringer og omsetningen som er rapportert til Skattedirektoratets oppgaveregister. Ved mistanke om feilrapportering blir den enkelte bedrift eller kjede kontaktet på telefon. Eventuelle feil blir deretter rettet opp manuelt. I ettertid foretas sammenlikninger med den årlige strukturstatistikken for varehandel.

3 Beregningsmetode

3.1 Noen sentrale begrep

Investeringssstatistikken består av følgende to typer bedrifter:

Identiske bedrifter

Bedrifter som i et gitt kvartal k og år T , også var en del av populasjonen ved siste rulling av utvalget.

Tilgangsbedrifter

Bedrifter som i et gitt kvartal k og år T er registrert i Bedrifts- og foretaksregisteret, men som ennå ikke fantes ved siste rulling av utvalget.

3.2 Estimering av identiske bedrifter

Vi bruker en ratemodell til å beregne investeringer for populasjonen av identiske bedrifter.

Notasjon

$y_{i,hs}$ = innsamlede investeringer for et gitt kvartal

$x_{i,hs}$ = omsetning fra den terminvise omsetningsstatistikken

Fotskrift i viser til den enkelte bedrift mens h viser til næringsgruppe. Det enkelte stratum er gitt ved s . Se avsnitt 2.2.2 for nærmere definisjon av strata.

Modell

Ratemodellen er gitt ved følgende likninger:

$$(3.1) \quad y_{i,hs} = \hat{\beta}_{hs} x_{i,hs} + \varepsilon_{i,hs}$$

$$(3.2) \quad Var(\varepsilon_{i,hs}) = x_{i,hs} \sigma_{hs}^2$$

$$(3.3) \quad W_{hs} = \frac{\sum_{i=1}^{n_{hs}} x_{i,hs}}{\sum_{i=1}^{N_{hs}} x_{i,hs}}$$

$$(3.4) \quad \hat{T}_{Y,hs}^{ID} = W_{hs} \sum_{i=1}^{n_{hs}} y_{i,hs} = W_{hs} Y_{hs}$$

Vi har at n_{hs} er antall enheter i utvalget, mens N_{hs} er tilsvarende for populasjonen. Likning (3.1) viser forholdet mellom statistikkvariabelen y og omsetningen x , gitt ved raten β . Restleddet er gitt med ε og har forventningsverdi lik null. Likning (3.2) viser variansen i restleddet, som er proporsjonalt med omsetningen x .

I likning (3.3) har vi oppblåsningsvektene som brukes når vi i likning (3.4) estimerer tall for den identiske populasjonen ved å blåse opp innsamlede utvalgsdata. Toppeskritt *ID* står for identiske bedrifter. De estimerte investeringene per næring*stratum for den identiske populasjonen er således gitt ved $\hat{T}_{Y,hs}^{ID} = W_{hs} Y_{hs}$.

3.3 Beregning av tilgangsbedrifter

Når vi skal beregne investeringstall for tilgangsbedriftene har vi verken omsetning fra den terminvise omsetningsstatistikken eller innsamlede investeringsdata til grunn. Det vi vet om tilgangsbedrifter er på hvilket tidspunkt disse ble opprettet i Bedrifts- og Foretaksregisteret (BoF), noe som gir oss rimelig sikre tall på antallet tilgangsbedrifter. Vi har også statistikk som viser hvor mange som overlever det første driftsåret. For mange av tilgangsbedriftene kan vi innhente sysselsettingstall fra BoF, noe som gjør det mulig å stratifisere tilgangsbedriftene på samme måte som for de identiske bedriftene. I tillegg kan vi ved å bruke tall fra Strukturstatistikken for varehandel få et visst innblikk i hvorvidt nye bedrifter investerer relativt mer enn etablerte bedrifter.

3.3.1 Antall tilgangsbedrifter som overlever det første driftsåret

Når tilgangsbedriftene skal beregnes, må det tas høyde for at ikke alle de nyregistrerte bedriftene i BoF faktisk kommer i produksjon. Hvis ikke vil disse bli overestimert. I den løpende statistikkproduksjonen hvert kvartal vil vi ikke kunne vite hvilke bedrifter som har begynt å produsere, eller hvilke bedrifter som av ulike grunner faller fra. I stedet bruker vi statistikk over

overlevelse og vekst for nyetablerte foretak⁹, som viser hvor mange foretak i detaljhandelen som fortsatt er i drift etter første driftsår. Ut ifra dette kan vi anslå hvor mange bedrifter som vi tror vil komme i produksjon. Tall fra 2001 til 2005 viser at drøyt 60 prosent av de nye bedriftene fortsatt er i drift etter ett år.

Tabell 3-1: Antall nye detaljhandelsforetak som fortsatt er i drift etter ett år

Etableringsår	Antall foretak ved etablering	Antall foretak etter ett år	Prosent etter ett år
2001	3374	1997	59,2
2002	3580	2268	63,4
2003	3310	2122	64,1
2004	3629	2210	60,9
2005	3436	2042	59,4
Gjennomsnitt	3466	2128	61,4

3.3.2 Tilgangsbedrifter versus identiske bedrifter

Når vi skal estimere tilgangsbedriftene må vi også vite hvordan investeringsmønsteret for nyetablerte bedrifter er i forhold til allerede etablerte bedrifter. Det er rimelig å anta at bedrifter i oppstartsfasen, for en gitt næring, vil investere relativt mer per bedrift enn eksisterende bedrifter som allerede har kjøpt inn mye av produksjonsmateriellet sitt. Samtidig legger vi til grunn at bedriftenes investeringer er positivt korrelert med omsetningen. Dette er konsistent med forutsetningene i ratemodellen i kapittel 3.2 om beregningen av investeringene til de identiske bedriftene.

Vi har identifisert tilgangsbedrifter og identiske bedrifter for årene 2002 til 2006 og sammenliknet med tilsvarende investeringstall fra den årlige Strukturstatistikken for varehandel. Det er kun sett på bedrifter som ligger i utvalget til Strukturstatistikken, det vil si bedrifter som det har blitt sendt skjema til¹⁰. Denne avgrensingen gjør at det blir relativt få bedrifter som både er tilganger i kvartalsstatistikken og samtidig blir trukket ut i utvalget til strukturstatistikken, noe som vil være en kilde til usikkerhet.

Når vi bruker investeringsopplysninger fra Strukturstatistikken er det nettoinvesteringer, det vil si anskaffelser, som er mest sammenlignbare med de kvartalsvise investeringene, da disse ikke er fratrukket for salg. I tillegg er det viktig å merke seg at investeringene fra strukturstatistikken

⁹ <http://www.ssb.no/fordem>

¹⁰ Strukturkjemaet sendes til de respektive foretak, som er juridisk enhet. For flerbedriftsforetak må oppgavegiver fordele ut på hver enkelt bedrift.

inkluderer investeringer i brukte materiell, mens kvartalsstatistikken kun omfatter investeringer i nytt materiell.

I tabell 3-2 ser vi forholdstallene mellom investeringene til tilgangsbedriftene og identiske bedrifter. I datamaterialet er det et vesentlig større antall identiske bedrifter enn tilgangsbedrifter, så forholdstallene er basert på gjennomsnittlige investeringer per bedrift. Perioden 2002-2006 sett under ett viser at tilgangsbedriftene i vårt datamateriale investerer gjennomsnittlig 4,5 ganger mer per bedrift enn identiske bedrifter.

Tabell 3-2: Tilganger og identiske

År	Forholdstall
2002	4,3
2003	3,4
2004	5,0
2005	5,4
2006	4,5
Gjennomsnitt	4,5

Når det gjelder forholdet mellom investeringer for tilgangsbedrifter og identiske bedrifter, er dagens produksjonsopplegg basert på informasjonen i tabell 3-2. Det får være en vurderingssak i hvilken grad tabellen skal oppdateres etter hvert som det blir frigitt ny strukturstatistikk for varehandelen.

3.3.3 Modell for beregning av tilgangsbedrifter

Basert på informasjonen fra forrige avsnitt, samt estimerte investeringer for identiske bedrifter, bruker vi følgende modell for å beregne investeringstall for tilgangsbedriftene.

$$(3.5) \quad \hat{T}_{Y,hs}^{TG} = \lambda N_{hs}^{TG} \cdot \frac{\bar{Z}^{TG}}{\bar{Z}^{ID}} \cdot \hat{T}_{Y,hs}^{ID}, \text{ der } \lambda \in \langle 0,1 \rangle$$

Toppskift TG er tilgangsbedrifter, ID er identiske bedrifter, fotskrift h og s viser til henholdsvis næring og stratum. $\hat{T}_{Y,hs}^{TG}$ er derfor tilgangsbedriftenes estimerte investeringer i et gitt stratum.

Gjennomsnittsinvesteringer for detaljhandelen fra den årlige Strukturstatistikken for varehandel

er gitt med \bar{Z} . Antallet tilgangsbedrifter som ble registrert i BoF i det aktuelle kvartalet er gitt ved N_{hs}^{TG} . Parameteren λ viser til andelen av de registrerte tilgangsbedriftene i detaljhandelen som overlever det første driftåret. Som tidligere nevnt, brukes dette som en indikator på hvor mange som faktisk kommer i produksjon. Næringens gjennomsnittlige investeringer for identiske bedrifter i det aktuelle kvartalet er gitt ved $\hat{T}_{Y,hs}^{ID}$. Brøken $\bar{Z}^{TG}/\bar{Z}^{ID}$ viser forholdet mellom investeringene i detaljhandelen for tilgangsbedrifter og identiske bedrifter fra strukturstatistikken. Dersom brøkens verdi er større enn 1 har vi at tilgangsbedriftene investerer relativt mer per bedrift enn de etablerte bedriftene. Tabell 3-2 bekrefter at dette er en rimelig antakelse.

Siden vi har at $\hat{T}_{Y,hs}^{ID} = \frac{\hat{T}_{Y,hs}^{ID}}{N_{hs}^{ID}}$ skriver vi likning (3.5) som følger:

$$(3.6) \quad \hat{T}_{Y,hs}^{TG} = \lambda \cdot \frac{N_{hs}^{TG}}{N_{hs}^{ID}} \cdot \frac{\bar{Z}^{TG}}{\bar{Z}^{ID}} \cdot \hat{T}_{Y,hs}^{ID}$$

Når det gjelder brøken $\bar{Z}^{TG}/\bar{Z}^{ID}$ viser tabell 3-2 at denne vil variere fra år til år etter hvert som det blir publisert nye strukturtall. Siden det er forbundet stor usikkerhet til disse tallene velger vi å ikke oppdatere brøken kontinuerlig, men legger heller dette inn som en modellforutsetning. På denne måten gjøres det i stedet en skjønnsmessig vurdering, der tabell 3-2 er veiledende. Her legges samtidig til grunn en viss forsiktighet, slik at vi unngår å overestimere investeringene til tilgangsbedriftene. Mer formelt bytter vi brøken ut med en parameter γ , som viser til i hvilken grad tilgangsbedrifter investerer i forhold til identiske bedrifter.

Vi skriver derfor likning (3.6) som:

$$(3.7) \quad \hat{T}_{Y,hs}^{TG} = \lambda \cdot \frac{N_{hs}^{TG}}{N_{hs}^{ID}} \cdot \gamma \cdot \hat{T}_{Y,hs}^{ID}, \text{ der } \gamma > 0 \text{ og } \lambda \in \langle 0,1 \rangle$$

3.4 De endelige kvartalstallene

Ved å summere (3.4) og (3.7), som er uttrykk for de kvartalsvise investeringene til henholdsvis identiske bedrifter og tilgangsbedrifter, får vi de endelige kvartalstallene per stratum:

$$(3.8) \quad \hat{T}_{Y,hs} = \hat{T}_{Y,hs}^{ID} + \hat{T}_{Y,hs}^{TG}$$

Videre summeres likning (3.8) opp til næringsnivå:

$$(3.9) \quad \hat{T}_{Y,h} = \sum_s \hat{T}_{Y,hs}$$

3.5 Utregning av indekser ved bruk av kjeding

Når vi beregner de kvartalsvise indeksene tas det hensyn til at utvalget rulleres i tredje kvartal. I forbindelse med rullering samles det inn investeringsoppgaver både fra bedrifter som rulleres ut og bedrifter som rulleres inn. Indeksen for tredje kvartal blir beregnet på grunnlag av det gamle utvalget, mens endringen fra tredje til fjerde kvartal beregnes på grunnlag av det nye utvalget. Dette gir oss følgende uttrykk for de kjedede indeksene I , der topskriften viser til kvartal 1-4 i år T :

$$\text{Første kvartal: } I^{1,T} = I^{3,T-1} \frac{\hat{T}^{1,T}}{\hat{T}^{3,T-1}}$$

$$\text{Andre kvartal: } I^{2,T} = I^{3,T-1} \frac{\hat{T}^{2,T}}{\hat{T}^{3,T-1}}$$

$$\text{Tredje kvartal: } I^{3,T} = I^{3,T-1} \frac{\hat{T}^{3,T}}{\hat{T}^{3,T-1}}$$

$$\text{Fjerde kvartal: } I^{4,T} = I^{3,T} \frac{\hat{T}^{4,T}}{\hat{T}^{3,T}}$$

Indeksen publiseres med 2005 som basisår, det vil si indeksreferansetidspunkt. I basisåret er gjennomsnittsindeksen per kvartal lik 100.

$$I^{T^*} = (I^{1,T^*} + I^{2,T^*} + I^{3,T^*} + I^{4,T^*})/4 = 100, \text{ der basisåret } T^* = 2005.$$

4 Feilkilder og usikkerhet

4.1 Usikkerhetsberegning for identiske bedrifter

Estimeringen av de identiske bedriftene foregår i den SSB-produksjonen Struktur. Samtidig med de ferdige estimatene og parameterestimatene, beregner applikasjonen en rekke usikkerhetsmål, som variasjonskoeffisient (CV), konfidensintervall, robust varians, regresjonsdiagnostikk og vekter. For mer informasjon om disse utover det som er nevnt i dette kapittelet, henviser vi til dokumentasjonsnotatet for Struktur¹¹. Vi ser likevel nærmere på to av de viktigste målene som kommer ut av Struktur.

4.1.1 Konfidensintervall

Under antakelsen om at investeringene har en homogen fordeling innenfor hvert beregningsstratum, beregner Struktur et konfidensintervall for å kunne si noe om hvor presise estimatene er. Gitt forutsetningene i ratemodellen, kan vi med 95 % sikkerhet si at den sanne verdien ligger innenfor intervallet:

$$(4.1) \quad \left[\hat{T}_{Y,h}^{ID} - 1,96 \cdot S.E.(\hat{T}_{Y,h}^{ID} - T_{Y,h}^{ID}), \hat{T}_{Y,h}^{ID} + 1,96 \cdot S.E.(\hat{T}_{Y,h}^{ID} - T_{Y,h}^{ID}) \right]$$

4.1.2 Variasjonskoeffisient

Vi antar at forventet verdi $E(\hat{T}_{Y,h}^{ID}) = \hat{T}_{Y,h}^{ID}$. Variasjonskoeffisienten i prosent er gitt ved:

$$(4.2) \quad CV(\hat{T}_{Y,h}^{ID}) = \frac{S.E.(\hat{T}_{Y,h}^{ID} - T_{Y,h}^{ID})}{\hat{T}_{Y,h}^{ID}} \cdot 100\%$$

For perioden 1. kvartal 2005 til og med 1. kvartal 2009 er den gjennomsnittlige CV-verdien 5,7 for den kvartalsvise investeringsstatistikken. Et relevant eksempel vil derfor være andre kvartal 2006, som har en CV på 5,6:

Tabell 4-1: CV og konfidensintervall for 2. kvartal 2006

Beregnet indeks	CV	Nedre grense	Øvre grense
98,7	5,6	88,0	109,5

¹¹ Dokumentasjonsnotatet til Struktur er foreløpig kun tilgjengelig internt i SSB. Se referanselisten for mer informasjon.

Gitt de forutsetningene som ligger til grunn for ratemodellen, kan vi med 95 prosent sikkerhet si at den sanne indeksen ligger i intervallet 88,0 til 109,5. Slike konfidensintervall gir likevel mer mening når man ser på flere kvartaler over tid, som presentert i figur 5-3 i avsnitt 5.1.3.

4.2 Usikkerhet knyttet til beregning av tilgangsbedrifter

Standardavviket for de estimerte investeringene til tilgangsbedriftene i likning (3.7) er vist i likning (4.3):

$$(4.3) \quad sd(\hat{T}_{Y,hs}^{TG}) = sd\left(\lambda \cdot \frac{N_{hs}^{TG}}{N_{hs}^{ID}} \cdot \gamma \cdot \hat{T}_{Y,hs}^{ID}\right) = \lambda \cdot \frac{N_{hs}^{TG}}{N_{hs}^{ID}} \cdot \gamma \cdot sd(\hat{T}_{Y,hs}^{ID})$$

Antallet tilgangsbedrifter og identiske bedrifter, samt overlevelsesgraden for nyetablerte foretak er gitt fra Bedrifts- og foretaksregisteret, mens γ er en tilgrunnliggende modellforutsetning. Gitt alle forutsetninger for modellen, er usikkerheten gitt ved standardavviket for de identiske estimatene.

4.3 Andre kilder til usikkerhet

Måle- og bearbeidingsfeil

Det er laget kontrollrutiner for å prøve å avdekke målefeil (feil opplysninger fra oppgavegiver) og bearbeidingsfeil (feil i forbindelse med koding av avgitte svar). Det er spesielt to typer målefeil:

- Gal enhet: Oppgavegiver kan oppgi investeringer for kun deler av bedriftens virksomhet eller oppgir investeringer for hele foretaket i stedet for den aktuelle bedriften.
- Feil måleenhet: Oppgavegiver kan oppgi tall i hele kroner i stedet for i 1000 kr.

Skjemaene leses optisk med automatisk verifisering og overføring til elektronisk lagringsform. I samme operasjon produseres også elektroniske bilder av skjemaene. Dette gjør det mulig å sammenlikne de optisk leste dataene med opplysningene gitt på skjema. En kan likevel ikke garantere at alle feil oppdages. Omfanget av innsamlings- og bearbeidingsfeil er ukjent.

Frafall

Bedrifter som ikke svarer, purres og ileses tvangsmulkt. Store bedrifter som ikke svarer, purres

i tillegg over telefon rett før publisering. Bedrifter som ikke svarer blir tildelt samme prosentvise endring i investeringer som gjennomsnittet for det stratum bedriftene tilhører. Svarprosenten er om lag 97 prosent ved publisering.

Utvælg

Resultatene bygger på opplysninger fra et utvalg av bedrifter som statistikken dekker. Det er derfor knyttet en viss usikkerhet til disse. Utvalget av bedrifter som brukes til å beregne indeksen oppdateres en gang i året. Utvalget og kjedebedriftene dekker til sammen om lag 60 prosent av populasjonen, målt i omsetning. Feil i utvalget kan også forekomme som et resultat av feil i de opplysningene som utvalget blir stratifisert etter.

5 Resultater

I dette kapittelet presenteres resultater for investeringsstatistikken. Det er gitt en kort kommentar til hvert enkelt resultat, i tillegg til tabeller og figurer.

5.1 Investeringer i detaljhandelen

5.1.1 Utførte investeringer i alt

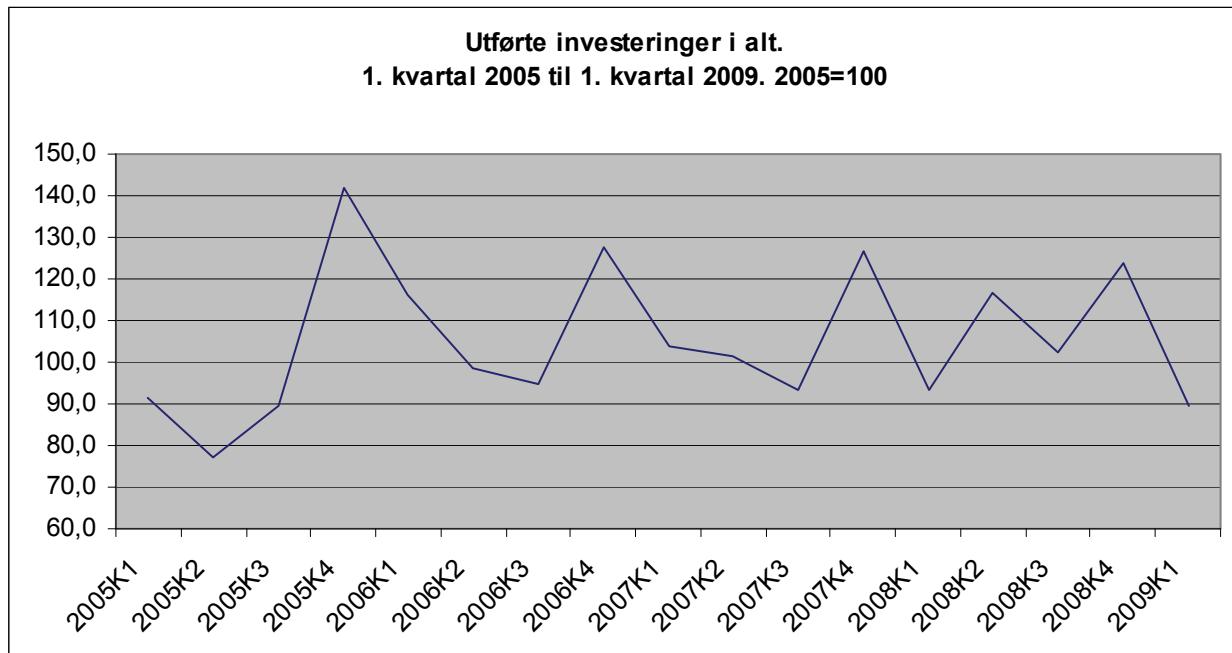
Her presenteres en tidsserie for perioden 1. kvartal 2005 til og med 1. kvartal 2009. Som jevnføringsbasis er 2005=100.

Tabell 5-1: Utførte investeringer i alt. 2005=100

Kvartal	Indeks	Endring i prosent fra forrige kvartal	Endring i prosent fra samme kvartal året før
2005K1	91,6		
2005K2	77,0	-15,9	
2005K3	89,4	16,1	
2005K4	141,9	58,7	
2006K1	116,1	-18,2	26,7
2006K2	98,7	-15,0	28,2
2006K3	94,7	-4,1	5,9
2006K4	127,4	34,5	-10,2
2007K1	103,8	-18,5	-10,6
2007K2	101,6	-2,1	2,9
2007K3	93,4	-8,1	-1,4
2007K4	126,9	35,9	-0,4
2008K1	93,3	-26,5	-10,1
2008K2	116,9	25,3	15,1
2008K3	102,5	-12,3	9,7
2008K4	124,0	21,0	-2,3
2009K1	89,4	-27,9	-4,2

Tidsserien viser at vi har markant økning i investeringene fra tredje til fjerde kvartal hvert år. Det er usikkert hvorvidt dette skyldes regnskapsmessige årsaker eller om vi har et reelt sesongmønster. Det er uansett rimelig å anta at bedriftene avventer med å investere til slutten av året, når man har mer oversikt over sannsynlig driftsresultat for det aktuelle året. Figur 5-1 viser en grafisk presentasjon av indeksene i tabell 5-1.

Figur 5-1: Utførte investeringer i alt

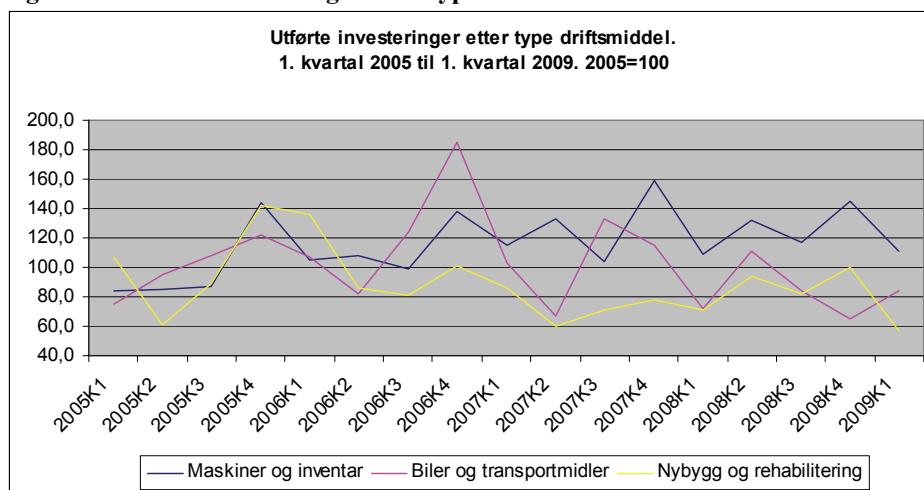
5.1.2 Utførte investeringer etter type driftsmiddel

Her er investeringene delt inn i undergruppene maskiner og inventar, biler og andre transportmidler, samt nybygg og rehabilitering. For mer om dette, se avsnitt 2.3.2 eller begrepsforklaringer på side 25. Tabell 5-2 viser de tre delindeksene samt hvor stor prosentandel hver delindeks utgjør av totalen. Vi ser at maskiner og inventar utgjør den største andelen av de totale investeringene og har et gjennomsnitt for hele perioden på 70 prosent. Deretter kommer nybygg og rehabilitering med 24 prosent, mens biler og transportmidler har en gjennomsnittlig andel på 6 prosent.

Tabell 5-2: Utførte investeringer etter type driftsmiddel og andel av totale investeringer. 2005=100

Kvartal	Maskiner og inventar		Biler og transportmidler		Nybygg og rehabilitering	
	Indeks	Prosent	Indeks	Prosent	Indeks	Prosent
2005K1	83,9	52,9	75,4	5,4	107,4	41,6
2005K2	84,6	63,5	94,7	8,1	61,4	28,3
2005K3	87,5	56,6	108,2	8,0	89,2	35,4
2005K4	143,9	60,0	121,6	5,2	142,0	34,8
2006K1	105,4	53,7	106,7	5,6	135,9	40,7
2006K2	107,8	64,6	82,3	5,1	86,1	30,3
2006K3	99,5	62,2	124,3	8,0	81,2	29,8
2006K4	138,4	60,1	184,9	7,9	100,6	32,0
2007K1	114,8	61,2	102,9	5,4	85,6	33,4
2007K2	132,8	72,4	67,5	3,6	60,2	24,0
2007K3	104,0	61,6	133,0	7,7	70,6	30,6
2007K4	159,3	71,7	115,3	5,2	78,4	23,0
2008K1	109,5	67,1	72,2	4,4	71,4	28,5
2008K2	131,8	64,4	111,2	5,5	94,4	30,1
2008K3	117,3	65,4	84,4	4,7	82,2	29,9
2008K4	145,2	66,7	64,8	3,1	100,3	30,2
2009K1	110,9	70,6	84,3	5,6	57,0	23,8

Figur 5-2: Utførte investeringer etter type driftsmiddel

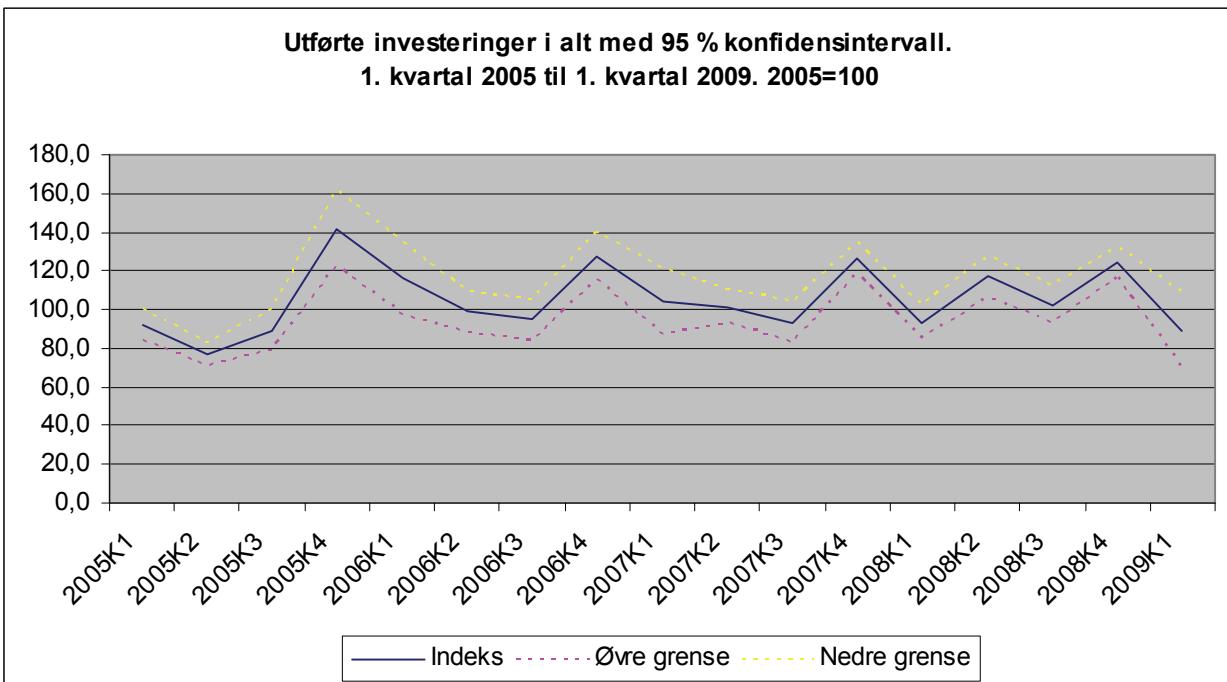
5.1.3 Konfidensintervall

Som nevnt i kapittel 4.1, blir det beregnet konfidensintervall som gitt forutsetningene i beregningsmodellen sier noe om hvor presise investeringestimatene er. Tabell 5-3 viser konfidensintervall for utførte investeringer i alt.

Tabell 5-3: Utførte investeringer i alt med 95% konfidensintervall. 2005=100

Kvartal	Indeks	CV	Øvre grense	Nedre grense
2005K1	91,6	4,5	83,6	99,7
2005K2	77,0	4,1	70,8	83,2
2005K3	89,4	6,2	78,5	100,4
2005K4	141,9	7,1	122,2	161,6
2006K1	116,1	8,2	97,4	134,9
2006K2	98,7	5,6	88,0	109,5
2006K3	94,7	5,6	84,2	105,2
2006K4	127,4	4,8	115,4	139,3
2007K1	103,8	8,4	86,7	120,9
2007K2	101,6	4,5	92,7	110,4
2007K3	93,4	5,9	82,6	104,1
2007K4	126,9	3,3	118,7	135,0
2008K1	93,3	4,7	84,7	102,0
2008K2	116,9	4,6	106,3	127,4
2008K3	102,5	4,9	92,6	112,5
2008K4	124,0	3,4	115,8	132,2
2009K1	89,4	11,0	70,2	108,7

Figur 5-3: Utførte investeringer i alt med 95 % konfidensintervall

En tommelfingerregel kan være at vi anser estimatene som presise så lenge CV ligger under 10 prosent. Tabell 5-3 viser at dette kriteriet i stor grad er oppfylt. Gjennomsnittlig CV for hele

perioden er 5,7, mens medianen er 4,9. Sett over tid kan vi derfor konkludere med at estimatene for investeringsstatistikken holder god kvalitet, gitt forutsetningene for beregningsmodellen som ble presentert i kapittel 3.

Tabell 5-4: Investeringer etter type driftsmiddel, CV

Kvartal/CV	Maskiner og inventar	Biler og transportmidler	Nybygg og rehabilitering
2005K1	5,9	18,1	7,1
2005K2	5,1	18,1	7,5
2005K3	7,9	16,0	11,4
2005K4	5,6	16,0	18,1
2006K1	9,1	25,3	15,9
2006K2	5,7	15,1	11,2
2006K3	6,9	17,6	7,6
2006K4	1,5	19,0	12,8
2007K1	11,0	30,2	13,5
2007K2	4,5	14,9	12,3
2007K3	4,8	20,0	15,3
2007K4	3,1	28,8	7,8
2008K1	3,2	20,2	14,6
2008K2	2,5	22,4	13,9
2008K3	4,2	15,8	12,9
2008K4	3,8	20,2	5,7
2009K1	11,0	53,2	14,6

Dersom vi sammenligner CV for de totale investeringene med de tre undertyppene av investeringer, som er vist i tabell 5-4, ser vi at det er knyttet noe støtte usikkerhet til delindeksene. Dette gjelder spesielt for biler og transportmidler, som utgjør den minste andelen av de totale investeringene.

5.1.4 Utførte og antatte investeringer

I spørreskjemaet blir oppgavegiverne bedt om å anta hvor mye de kommer til å investere det neste kvartalet, noe som er nærmere forklart i avsnitt 2.3.3. Tabell 5-5 sammenlikner faktisk utførte investeringer for et gitt kvartal med hva som ble antatt i forrige kvartal. Her er første kvartal 2005 satt lik 100.

Tabell 5-5: Antatte og utførte investeringer. 2005k1=100

Kvarta l	Investeringer		Konfidensintervall 95%		Konfidensintervall 95%		CV		Intervall match
	Utførte	Antatt forrige kv.	Utførte investeringer	Antatte investeringer	Utførte < 10	Antatte < 10			
2005k2	84,0	97,9	77,2	90,8	93,8	102,1	ja	ja	nei
2005k3	97,6	73,4	85,6	109,5	65,4	81,4	ja	ja	nei
2005k4	154,9	86,4	133,4	176,4	75,9	97,0	ja	ja	nei
2006k1	126,7	90,4	106,2	147,2	80,1	100,7	ja	ja	nei
2006k2	107,7	97,3	96,0	119,5	92,2	102,4	ja	ja	ja
2006k3	103,3	85,3	91,9	114,8	79,9	90,7	ja	ja	nei
2006k4	139,0	92,0	126,0	152,0	85,7	98,4	ja	ja	nei
2007k1	113,3	100,1	94,6	132,0	88,3	112,0	ja	ja	ja
2007k2	110,8	99,1	101,1	120,5	91,0	107,2	ja	ja	ja
2007k3	101,9	116,6	90,2	113,6	83,9	149,2	ja	nei	ja
2007k4	138,4	101,8	129,5	147,3	91,1	112,5	ja	ja	nei
2008k1	101,8	93,7	92,4	111,3	82,4	105,0	ja	ja	ja
2008k2	127,5	101,9	116,0	139,0	93,9	109,9	ja	ja	nei
2008k3	111,9	88,0	101,0	122,7	77,5	98,5	ja	ja	nei
2008k4	135,3	92,7	126,4	144,3	81,1	104,3	ja	ja	nei
2009k1	97,6	72,0	76,6	118,6	65,8	78,2	nei	ja	ja

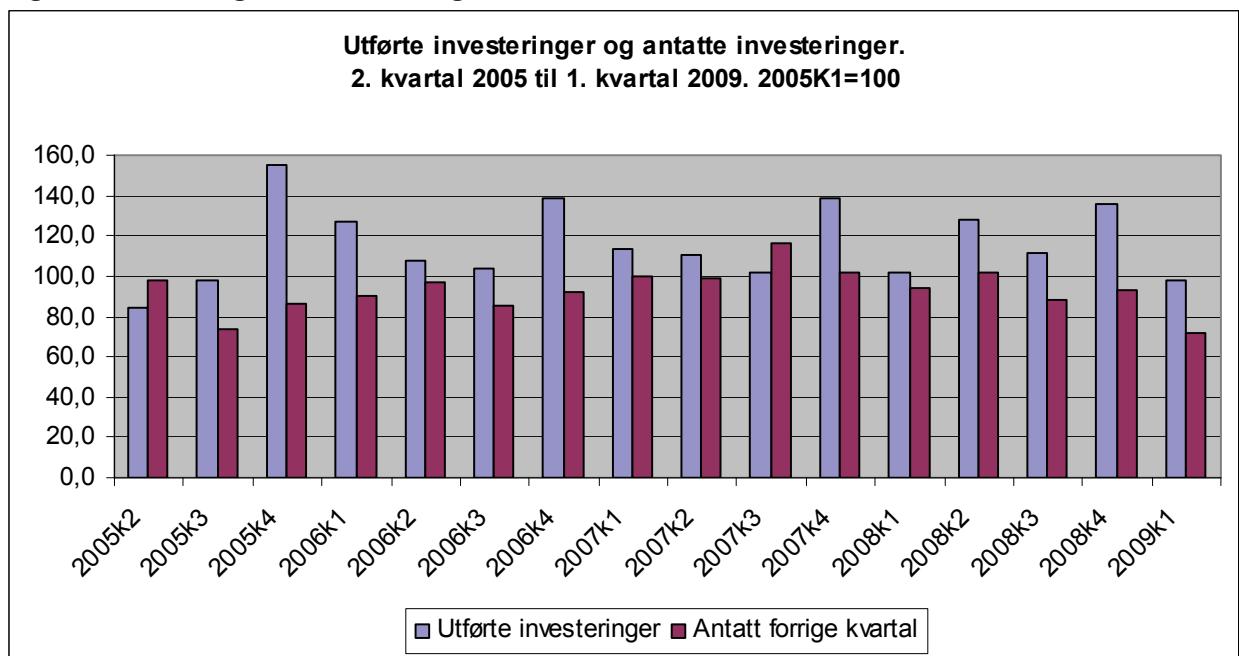
For å kunne vurdere hvorvidt vi har en signifikant sammenheng mellom utførte og antatte investeringer, er det lagt to kriterier til grunn. For det første må vi ha presise estimater for investeringene. I forrige avsnitt antok vi en CV på under 10 % som et kriterium for presise estimater. Med unntak av antatte investeringer for 3. kvartal 2007 samt utførte investeringer i 1. kvartal 2009, er dette kriteriet oppfylt. For det andre må det være overlappende konfidensintervall mellom utførte og antatte investeringer. Her er det brukt et 95 prosent konfidensintervall. Det vil si at vi, gitt forutsetningene for ratemodellen, med 95 prosents sikkerhet kan si at den sanne verdien ligger innenfor intervallets øvre og nedre grense.

Ser vi for eksempel på første kvartal 2008, har vi presise estimater både for utførte og antatte investeringer med indeksverdier på henholdsvis 101,8 og 93,7. For utførte investeringer har vi et 95 prosent konfidensintervall som går fra 92,4 til 111,3. Tilsvarende intervall for antatte investeringer er 82,4 til 113,0. Siden vi har presise estimater samt stor grad av overlapp mellom

intervallene, kan vi konkludere med at de antagelser som i fjerde kvartal 2007 ble gjort om første kvartal 2008 viste seg å være treffsikre.

I tillegg til første kvartal 2008 er det kun for andre kvartal 2006, samt første og andre kvartal 2007, at begge kriteriene til signifikant sammenheng mellom utførte og antatte investeringer er oppfylt. Som regel har vi for stor avstand mellom estimatene, og vi ser en klar tendens til at oppgavegiverne undervurderer hvor mye de kommer til å investere det neste kvartalet. For tredje kvartal 2007 har vi også at konfidensintervallene overlapper, men samtidig ser vi at estimatet for de antatte investeringene er lite presise. Figur 5-4 viser indeksene for utførte og antatte investeringer.

Figur 5-4: Antatte og utførte investeringer. 2005k1=100

5.2 Sammenlikning mot andre statistikker

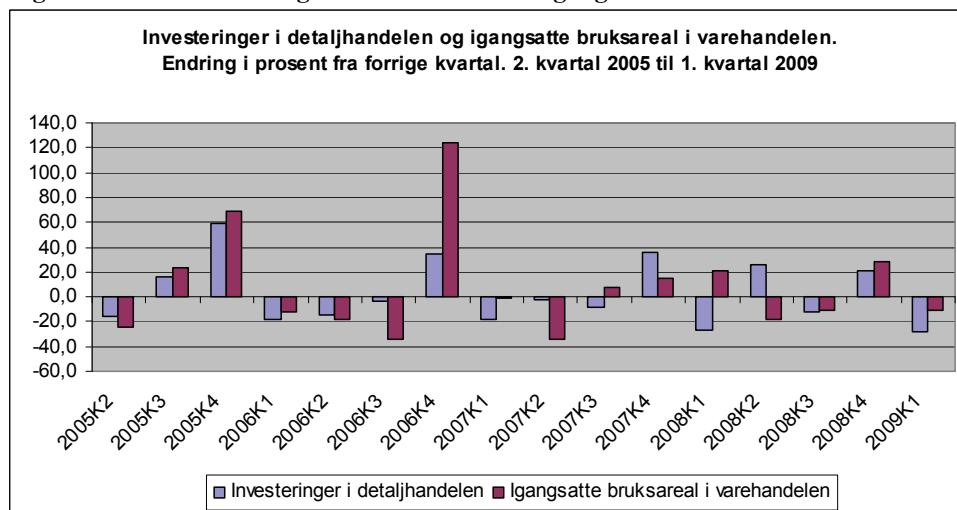
5.2.1 Kvartalstall

Tabell 5-6 sammenlikner den kvartalsvise investeringsstatistikken med tall for antall kvadratmeter bruksareal igangsatt til varehandelsformål fra den kvartalsvise Byggearealstatistikken. Tallene er oppgitt som endring i prosent fra forrige kvartal. Som tidligere nevnt er det tall fra Byggearealstatistikken, som i mangel av en investeringsstatistikk for varehandelen, har blitt brukt av Kvartalsvis nasjonalregnskap til å beregne investeringer i varehandelen.

Tabell 5-6: Sammenligning mot andre statistikker, kvartalstall

Kvartal	Endring i prosent fra forrige kvartal	
	Detaljhandel, investeringsstatistikk	Igangsatte bruksareal i varehandelen
2005K2	-15,9	-24,7
2005K3	16,1	23,9
2005K4	58,7	69,3
2006K1	-18,2	-12,1
2006K2	-15,0	-18,2
2006K3	-4,1	-34,2
2006K4	34,5	124,1
2007K1	-18,5	-1,3
2007K2	-2,1	-34,4
2007K3	-8,1	7,8
2007K4	35,9	14,9
2008K1	-26,5	20,5
2008K2	25,3	-18,1
2008K3	-12,3	-11,0
2008K4	21,0	28,1
2009K1	-27,9	-10,4

Figur 5-5: Sammenlikning mot kvartalstall for igangsatt bruksareal i varehandelen

Figur 5-8 viser at utviklingen i de tre tidsseriene har klare likhetstrekk. De viktigste forskjellene er tredje kvartal 2007 samt første og andre kvartal 2008, der investeringsstatistikken har motsatt utvikling i forhold til byggearealserien.

5.2.2 Årstall

I tabell 5-7 er de kvartalsvise seriene for igangsatt bruksareal til varehandelsformål og investeringer i detaljhandelen summert til årstall og sammenliknet med detaljhandelstall fra Strukturstatistikken for varehandelen. I motsetning til den kvartalsvise investeringsstatistikken inkluderer strukturtallene også investeringer i bruk materiell, og er dermed ikke helt sammenlignbar.

Tabell 5-7: Sammenlikning mot andre statistikker, summert til årstall. 2005 - 2008

Statistikk	Variabel	2005	2006	2007	2008	%-endr 2005- 2006	%-endr 2006- 2007	%-endr 2007- 2008
Detaljhandel, investerings- statistikk	Anskaffelser i nytt materiell, indeks (2005=100). Bedrifter	100,0	109,2	106,4	109,2	9,2	-2,6	2,6
Varehandel, struktur- statistikk	Anskaffelser i nytt og bruk materiell, mill. kr. Foretak i detaljhandelen	5435,2	5722,5	7416,3		5,3	29,6	
Byggeareal- statistikk	Antall kvadratmeter bruksareal igangsatt til varehandelsformål, målt i 1000 kvadratmeter	759	880	934	1003	15,9	6,1	7,4

Tabell 5-7 viser at fra 2005 til 2006 ligger veksten i den kvartalsvise investeringsstatistikken midt mellom veksten til strukturstatistikken og byggearealstatistikken. Fra 2006 til 2007 viser de kvartalsvise investeringene en nedgang. Byggearealstatistikken har vekst i 2007, men noe lavere enn året før. Når det gjelder strukturstatistikken, så viser denne en sterkere økning i investeringene i 2007 enn året før. For 2008 er det i skrivende stund ennå ikke publisert investeringstall for strukturstatistikken for varehandel. Byggearealstatistikken viser en vekst i 2008 som er lik veksten fra året før, mens de kvartalsvise investeringene går fra en svak nedgang i 2007 til en svak oppgang i 2008.

Dersom vi ser 2005 til 2008 under ett, så har den kvartalsvise investeringsstatistikken en noe svakere utvikling enn hva som er tilfellet for byggearealstatistikken. Når det gjelder den årlige strukturstatistikken så har denne en ganske lik utvikling i forhold til de kvartalsvise investeringene i 2006, men i 2007 er veksten for de to statistikkene mer forskjellig.

Begrepsforklaringer

Antatte investeringer

Anskaffelser som bedriftene venter å gjøre på kort og mellomlang sikt. Grunnlaget for disse tallene kan være vedtatte planer, foreløpige antagelser m.m. Generelt er usikkerheten større på mellomlang sikt.

Biler og andre transportmidler

Dette omfatter biler, tilhengere og andre transportmidler.

Den lokale enheten (bedrift)

Et foretak, eller del av et foretak, som ligger på ett sted og som kan identifiseres geografisk. På eller fra dette stedet utøves det økonomisk aktivitet som, med visse unntak, sysselsetter en eller flere personer for et og samme foretak.

Frafall

Bedrifter har opphört å eksistere tas ut av populasjonen. Bedrifter som ikke svarer blir det estimert tall for.

Identiske bedrifter

Bedrifter som i et gitt kvartal k og år T også var en del av populasjonen ved siste rullering av utvalget.

Investeringer

Med investeringer menes anskaffelser av nye driftsmidler med levetid på mer enn 1 år. Dette betyr at investeringer i brukt utstyr ikke er inkludert. Total rehabilitering regnes som investering. Det samme gjelder for leasingfinansierte investeringer. Maskiner, inventar, biler og andre transportmidler regnes som investert det kvartalet utstyret er mottatt, selv om det ikke er betalt eller aktivert i regnskapet. For byggearbeider satt i gang før kvartalets utgang, er det bare de kostnadene som referer seg til det gjeldende kvartalet som er inkludert. Merverdiavgift regnes som netto, det vil si at merverdi som bedrifter får refundert ikke er med. Ikke refundert merverdiavgift er derimot inkludert.

Maskiner og inventar

Dette omfatter for eksempel datautstyr, kassaapparater, rengjøringsutstyr, stemplingsur, alarmanlegg, video, TV, møbler, deler inkludert montasje, samt redskap og verktøy som skal benyttes gjennom flere år.

Nybygg og rehabilitering

Dette omfatter nybygg og total rehabilitering av butikk-, lager- og kontorbygg, produksjonsanlegg og velferdsanlegg.

Populasjon

Populasjonen omfatter alle bedrifter i Norge innen næringen detaljhandel, unntatt med motorvogner og drivstoff til motorvogner, som er i drift et gitt kvartal k og år T .

Rullering av utvalget

Utvaleget rulleres hvert år i forbindelse med publisering av 3. kvartal. Ordningen med rullering gjelder for små og mellomstore bedrifter som ikke har avgjørende innvirkning på sine respektive strata. Hver av disse bedriftene trekkes ut for fire år av gangen. Etter fire år erstattes den enkelte bedrift med en annen og liknende bedrift. Kjeder og større bedrifter som har avgjørende innvirkning på sitt stratum blir aldri byttet ut.

Strata

Populasjonen er inndelt i delpopulasjoner, kalt strata. I investeringsstatistikken fordeles de forskjellige strata ut i fra femsiffer næringskode og antall ansatte i den enkelte bedrift. Kjedebedrifter som representerer en fulltelling innenfor den respektive kjede blir lagt i et eget fulltellingsstratum.

Tilgangsbedrifter

Bedrifter som i et gitt kvartal k og år T er registrert i Bedrifts- og Foretaksregisteret, men som ennå ikke fantes ved siste rullering av utvalget.

Trekketermin

Hvert år defineres populasjonen ut i fra Skattedirektoratets oppgaveregister for 2. termin. Dette gjøres samtidig med rullering av utvalget.

Utførte investeringer

Anskaffelser som bedriftene har foretatt i et kvartal. At en investering er utført er ikke ensbetydende med at anskaffelsen er tatt i bruk.

Utvalg

Om lag 60 prosent av populasjonen, målt i omsetning, blir beregnet gjennom et representativt utvalg.

Referanser

Næs, Peder og Solheim, Leiv (1993): Detaljomsetningsindeksen. Notater 93/17.
Statistisk sentralbyrå.

Solheim, Leiv (2005): Detaljomsetningsindeksen – tilganger. Utkast til Notat, 26.04.2005.

Wang, Jan Henrik (2000): Kvartalsvis investeringsstatistikk. Notater 2000/73.
Statistisk sentralbyrå

Faldmo, Sander, Solheim, Zhang: Bruk av applikasjonen Struktur.
Byrånettet, Statistisk sentralbyrå (<http://www.byranettet.ssb.no/Filer/Struktur.doc>)

Statistisk sentralbyrå (2005): Kvartalsvis investeringsstatistikk 2005. Norges offisielle
statistikk (NOS) D322.

Statistisk sentralbyrå: Standard for næringsgruppering, SN2007 (<http://www.ssb.no/nace>)

Statistisk sentralbyrå: Detaljhandel, investeringsstatistikk (<http://www.ssb.no/detinv>)

Statistisk sentralbyrå: Detaljomsetningsindeksen (<http://www.ssb.no/doi>)

Statistisk sentralbyrå: Varehandel, omsetningsstatistikk (<http://www.ssb.no/vroms>)

Statistisk sentralbyrå: Strukturstatistikk, varehandel (<http://www.ssb.no/stvareh>)

Statistisk sentralbyrå: Kvartalsvis investeringsstatistikk for industri, bergverksdrift og
kraftforsyning (<http://www.ssb.no/kis>)

Statistisk sentralbyrå: Byggearealstatistikk (<http://www.ssb.no/byggeareal>)

Statistisk sentralbyrå: Nyetablerte foretak, overlevelse og vekst (<http://www.ssb.no/fordem/>)

Vedlegg A: Eksempel på skjema som brukes i datainnsamlingen

<p>Statistisk sentralbyrå Statistics Norway</p> <p>Sesjon for bygg- og tjenestestatistikk 2225 Kongsvinger Telefaks: 62 88 54 62 e-post: doi@ssb.no</p> <p>Månedlig detaljomsetning/ kvaratsvis investering</p> <p>Svarfrist: 12. i inneværende måned</p> <p>Oppgaven gjelder:</p> <p>Kontaktperson (ansvarlig for utstylingen):</p> <p>E-postadresse:</p> <p>Tlf.:</p> <p>Faks:</p> <p>Elektronisk innrapportering: https://idun.ssb.no</p> <p>Brukernavn: <input type="text"/></p> <p>Passord: <input type="password"/></p> <p>Bedriftens næring: <input type="text"/></p> <p>Er virksomheten: ☐ Solgt/overdratt (se under), dato: ☐ Opphørt, dato:</p> <p>Nytt navn: <input type="text"/></p> <p>Merknader (kan også skrives på eget ark): <input type="text"/></p>	<p>Underlagt taushetsplikt Opplysningsplikt</p> <p>Org.nr.: <input type="text"/></p> <p>Ident.: <input type="text"/></p> <p>Generell informasjon</p> <p>Detaljomsetningsindeksen er den viktigste kortidsindikatoren for utvikling av husholdningenes forbruk i Norge, og investeringene i detalihandelen er viktig for å forsørge konjunkturutviklingen. Viktige brukere av disse statistikkene er nasjonalregnskapet, forsknings- og utredningsinstitutter, bransjeforeninger, departementer, andre offentlige etater, banker og politiske organisasjoner. I dette skjemaet ber vi om omsetningen sist måned, de investeringer bedriften har gjort sist kvartal og antall investeringer.</p> <p>Hjemmelsgrunnlag</p> <p>Statistisk sentralbyrå henter inn opplysninger med hjemmel i lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (statistikken) av 16. juni 1989 nr. 54 § 2-2, if. kgl. res. av 16. juni 1989 nummer 387 og delegasjon fra Finansdepartementet av 13. februar 1990 nummer 1228.</p> <p>Taushetsplikt</p> <p>Oppgaven er underlagt taushetsplikt etter statistikklovens § 2-4. Statistisk sentralbyrå vil bruke opplysningene til å utarbeide offisiell statistikk, og til statistisk bruk for forskning og offentlig planlegging. Opplysningene vil bli oppbevart og eventuelt tilintegjort på en betyggende måte. Dersom foretaket ikke er delt i flere bedrifter, skal oppgavene omfatte hele foretaket.</p> <p>Bedrift/avdeling</p> <p>Noen foretak (firma) er i Statistisk sentralbyrås register delt opp i flere bedrifter. I slike tilfeller skal oppgavene gjelde bare for den bedriften/avdelingen som er spesifisert (se Oppgaven gjelder). Dersom foretaket ikke er delt i flere bedrifter, skal oppgavene omfatte hele foretaket.</p> <p>Spørsmål om skjema kan rettes til</p> <p>Aud Midsundstad, tlf.: 62 88 54 31 Karin Solbakken, tlf.: 62 88 54 33 Sentrabord, tlf.: 62 88 50 00</p>	<p>RA-0187-kv-inv-oms B 1141006</p> <p>Skjema føreligger i begge nálfomr</p>
--	---	---

Omsætning

I spørsmålet nedenfor skal du fylle ut omsetningen for den aktuelle måneden. Med omsetning menes vi salgsinntekter av varer og tjenester, avgiftspliktige, avgiftsfrift og utenfor avgiftsområdet. Omsetning skal inkludere provisjonsinntekter, leieinntekter, royalties, lisensinntekter og lignende.

Ta ikke med finansinntekter.

Dersom regnskapstall ikke foreligger på det tidspunktet oppgaven skal gis for, ber vi om anslag på grunnlag av kassappgjør eller andre interne oppgaver.

Oppgaven skal gjelde kalendermånedene. Dersom annen registreringssperiode benyttes, kryss av og spesifiser periodeskrift.

Viktig: Skjemaet skal leses maskinelt. Bruk blå eller svart kulepenn og skriv tallene slik:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

1. Hvor store var utført og/eller er antatte investeringer for maskiner og inventar?

Dette omfatter f.eks. datautstyr, kassaapparater, rengjøringsutstyr, stemplingsutstyr, alarmanlegg, video, TV, møbler og deler (inkl. montasje) samt redskap og verktøy som benyttes gjennom flere år. Investeringen skal føres med hele beløpet i det kvarteret leveringen skjer.

Utført investeringer 1.juli - 30.sept. 2006	Antatte investeringer 1.okt. - 31.des. 2006	Antatte investeringer 1.jan - 31.des. 2007
1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr

Hvor stor var omsetningen i oktober måned

Oppgi beløpene i tusen kroner

2. Hvor store var utført og/eller er antatte investeringer for biler og andre transportmidler?

Utført investeringer 1.juli - 30.sept. 2006	Antatte investeringer 1.okt. - 31.des. 2006	Antatte investeringer 1.jan - 31.des. 2007
1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr

3. Hvor store var utført og/eller er antatte investeringer for nybygg og rehabilitering?

Dette omfatter nybygg og total rehabilitering av butikk-, lager- og kontorbygg, produksjonsanlegg (veier og parkeringsplasser) og welfersanlegg. For byggeårbeider咸t i gang før kvarterets utgang, skal det bare tas med de kostnader som refererer seg til kvarteret.

Utført investeringer 1.juli - 30.sept. 2006	Antatte investeringer 1.okt. - 31.des. 2006	Antatte investeringer 1.jan - 31.des. 2007
1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr

Hvis det ikke er utført noen investeringer i de aktuelle periodene, og det ikke skal investeres noe, kryss av her og returner skjemaet.

Investeringer

Det skal bare føres opp nye investeringer i Norge, dvs. investeringer av bruk utstyr skal ikke være med. Total rehabilitering regnes som investering. Leasingfinansierte investeringer skal være med. Maskiner, transportmidler o.l. regnes som investert det året/kvartalet utstyret er mottatt selv om det ikke er betalt eller aktivert i regnskapet.

Merverdiavgift skal regnes netto, dvs. **merverdiavgift bedriften får refundert, skal ikke tas med** mens merverdiavgift bedriften ikke får refundert, skal være med.

Ta ikke med finansinntekter.

Dersom regnskapstall ikke foreligger på det tidspunktet oppgaven skal gis for, ber vi om anslag på grunnlag av kassappgjør eller andre interne oppgaver.

Oppgaven skal gjelde kalendermånedene. Dersom annen registreringssperiode benyttes, kryss av og spesifiser periodeskrift.

1. Hvor store var utført og/eller er antatte investeringer for maskiner og inventar?

Dette omfatter f.eks. datautstyr, kassaapparater, rengjøringsutstyr, stemplingsutstyr, alarmanlegg, video, TV, møbler og deler (inkl. montasje) samt redskap og verktøy som benyttes gjennom flere år. Investeringen skal føres med hele beløpet i det kvarteret leveringen skjer.

Utført investeringer 1.juli - 30.sept. 2006	Antatte investeringer 1.okt. - 31.des. 2006	Antatte investeringer 1.jan - 31.des. 2007
1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr

2. Hvor store var utført og/eller er antatte investeringer for biler og andre transportmidler?

Utført investeringer 1.juli - 30.sept. 2006	Antatte investeringer 1.okt. - 31.des. 2006	Antatte investeringer 1.jan - 31.des. 2007
1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr

3. Hvor store var utført og/eller er antatte investeringer for nybygg og rehabilitering?

Dette omfatter nybygg og total rehabilitering av butikk-, lager- og kontorbygg, produksjonsanlegg (veier og parkeringsplasser) og welfersanlegg. For byggeårbeider咸t i gang før kvarterets utgang, skal det bare tas med de kostnader som refererer seg til kvarteret.

Utført investeringer 1.juli - 30.sept. 2006	Antatte investeringer 1.okt. - 31.des. 2006	Antatte investeringer 1.jan - 31.des. 2007
1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr